

3. proste vaje s čopičem,
4. risanje z risalnim orodjem (linearno risanje),
5. izrezovanje iz barvnega papirja in modeliranje,
6. risanje navadnih predmetov in naravnih oblik in njih uporaba v ornamentu, ki izključuje vsako kopiranje predlog,
7. ogledovanje umetnin,
8. skiciranje po naravi, risanje po spominu, ilustriranje povesti in vaje v skicni knjižici (fakultativno).

Teze.

a.) Smoter.

Risanje naj goji čut za barvo in obliko, ljubezen do narave in zmožnost, da morejo učenci preprosto izražati opazovane predmete iz navadnega življenja in narave; posebno naj zbuja umetniški čut in smisel za domače umetnine.

b.) Glede metode.

I. V formalnem oziru.

1. Na spodnji stopnji zbuja risanje po spominu vezane moči, pogum in veselje do risanja.
2. Na srednji stopnji naj vse risanje vadi opazovati, kar je značilnega na predmetu.
3. Na višji stopnji naj zbuja smisel za barvo in barvne pojave in intimno opazovanje narave.

II. V materialnem oziru.

1. Risarski pouk se začne s skematiškim risanjem po spominu, za njim pride risanje po neposrednem naziranju in risanje po predmetih.

2. Risanje po predmetih se začne s telesi, ki imajo samo dve razviti dimenziji, in prehaja na telesa, ki so jim razvite vse tri dimenzije.

3. Risanje neposredne po naravi se ne more zahtevati pred 4. šol. letom; začne se s preprostimi predmeti, n. pr. listi, sadjem, dvodimenzionalnimi uporabnimi predmeti itd.

4. Na vseh stopnjah se goji risanje po spominu.

5. Izrazila risanju so barva, svinčnik, oglje kakor pripuščajo razmere in zahteva predmet, ki se riše.

6. Prostolehtne vaje, proste vaje s čopičem in nazorna perspektiva se vrste na večrazrednicah, primerno se menjaje od 3. šol. leta dalje.

7. Najvažnejše perspektivne zakone je abstrahirati šele v najvišjem šolskem letu.

8. Projekcijsko risanje je gojiti v zvezi z geometrijskim oblikoslovjem.

9. Za vaje v risanju, po spominu in po naravi se za otroke priporoča skicna knjižica.

10. Risanje po predlogah je v šoli izključeno; ornamenti naj se ali sestavljajo v popolnoma določen namen ali pa naj se rišejo naravnost s predmetov, ki so z njimi okrašeni.

11. Na tabli riše učitelj, kadar razlaga ali popravlja; učenec ne prerisuje njegovih risb, ampak riše predmet.

12. Učenčevega dela ne sme učitelj popravljati. Njegova risba je gotova, kadar iz lastne moči in na učiteljeve besede ne zna več risbe izboljšati.

13. Vse učenčeve risbe so vaje, ne pa paradni listi; soditi jih je v tem smislu. Zlasti naj se na vseh stopnjah zbuja veselje do risanja.

14. Izvršene dobre vaje vsakega učenca shranjuje učitelj v ovitkih.

15. Razstave so le za učence in strokovnjake; v tem smislu naj se prirejajo, pa ne samo koncem šolskega leta.

16. Po modelih naj se ne riše, ampak po predmetih samih; učenci naj sami prinašajo gradivo vsak zase. Pomagajo pa naj tudi učitelju, da sestavlja zbirko predmetov za risanje.

17. Kjer je mogoče, naj se opazujejo umetnine, najprej domače in originali, potem tuje in reprodukcije.

18. Za šole nižjih kategorij ostane metoda ista, snov se skrči, a izbere se iz vseh šolskih let višjih kategorij.

c.) Glede učiteljev.

1. Na večrazrednicah se naj v vseh razredih poveri risanje, če mogoče, najspretnjši učni osebi, dokler se metoda ne udomači.

2. Učitelji, ki jih predmet veseli, naj dobe priliko, da morejo preučiti novo metodo. (Dalje.)

Iz naše organizacije.

Štajersko.

Vsem slov. učit. društvom na Štajerskem, ki so člani „Zveze slov. štaj. učiteljev in učiteljic“, vljudo v znanje, da je do **1. septembra t. l.** vposlati vodstvu „Steir. Lehrerbunda“ v Gradec od vsakega ude 15 vinarjev prispevka, a 1. marca 1907. l. spet ravno toliko. Vodstvo.

Vestnik.

Slavnostni dnevi v Belgradu. Od 17. do 22. t. m. so trajali v Belgradu slavnostni dnevi srbskega učiteljstva, ki je praznovalo petindvajsetletnico svojega „Učiteljskega združenja“ in I. kongres vsega srbskega učiteljstva. O tem zborovanju priobčimo poročilo prihodnjic. Dne 20. se je vršila konferenca za ustanovitev „Jugoslovanske učiteljske zveze“. Ta zveza je bila v principu sklenjena, in s splošnim navdušenjem je bil sprejet predlog, da se vrši v prihodnjih počitnicah ustanovni shod. Temu posvetovanju je predsedoval tovariš Davorin Trstenjak, poročevalec je bil tovariš Ivan Šega, zapisnikarja sta bila tovariša L. Jelenc in Staniša Stanišić. Podpredsednik je bil iskreni prijatelj slovenskega učiteljstva Jovan P. Jovanović. Tudi o tem zborovanju priobčimo natančno poročilo.

Prijateljstvo učiteljskih fig naznanjamo, da jih je razstavila „Slovenska Matica“ pod imenom: Zgodovina slovenskega slovstva in „Slovenska bibliografija“. Nekaj je tudi prav dobrih, kakor pričajo razne ocene.

Kaj je čudnega na Slovenskem! Slovensko učiteljstvo ima menda najbolj priliko, opozarjati slovenske starše, kdaj se prično razni sprejemni izpiti na naših c. kr. srednjih šolah, zakaj slovenski učitelji smo vendar v neposredni bližini naše nadpolne mladine, ki hoče iti na srednje šole. — Dokaj let se že ukvarjamo s šolstvom, marsikakega fantiča smo že oddali srednjim šolam, a do danes še nismo naleteli na dejstvo, da bi naše glasilo „Učiteljski Tovariš“ prinesel oglas naših c. kr. srednjih šol, kdaj se prično sprejemni izpiti, kdaj se prične pouk na c. kr. srednjih šolah. Ne vemo, kako bi to postopanje imenovali? Upamo, da bo v prihodnje bolje! △

Šolske novice s Koroškega. A. Hornbogner, učitelj v Strassburgu, pride za učitelja meščanske šole v Velikovec. Prestavljeni so: učitelj Val. Švikaršič iz Sel za začasnega šolskega vodjo na Jezersko, Leopold Samoniga iz Mohliče v Sele, Marija Čarf iz Grebinja v Mohliče. Stalno je nameščena Jul. pl. Kleinmayr v Ettendorfu. Na novo so nastavljeni: L. Schmid v Dobrlivasi, Engelb. Goltsehnig v Medgorjah, Ema Česka v Grebinju in Fani Tichy v Maloščah.

Gibanje med nižjo češko duhovščino. Zanimalo bo tudi naše čitatelje, kako se giblje nižja češka duhovščina. Med gibanjem te in med gibanjem naše ne bo težko napraviti primere. Nedavno je zborovala v Brnu češka duhovščina iz Moravske in Šlezije. Razen duhovnikov so se udeležili shoda tudi lajiki, skupno 150 oseb. Zborovalci so zahtevali več časa primernih reform, med drugim, da voli škofe duhovščina in da se cerkveno imetje uporablja v kulturne in človekoljubne svrhe. Duhovniki hočejo, da se jih smatra kakor pomočnike škofa, ne pa kakor njegove služabnike. Lajikom naj se da neki vpliv v cerkvenih stvareh.